

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.256.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16746 Pani Posłanki Małgorzaty Pępek, w sprawie wsparcia osób z niepełnosprawnościami niewidocznymi w zakresie usług asystenckich, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Informuję, że Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych sprawuje merytoryczny nadzór nad wykonywaniem zadań wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913), którego zakres podmiotowy wyznaczono w art. 1 tego aktu. Jego regulacje dotyczą osób, których niepełnosprawność potwierdzono jednym z rodzajów orzeczeń enumeratywnie wskazanych w tym przepisie, co jest podstawą prawną nabycia statusu osoby niepełnosprawnej, a przy tym warunkiem realizacji określonych uprawnień i obowiązków w ramach systemu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz procesu zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.

Niewidoczne niepełnosprawności uprawniają do uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, jeśli istotnie ograniczają funkcjonowanie danej osoby i mają wpływ na jej codzienne życie, samodzielność czy zdolność do pracy. Jeżeli tak się dzieje, po ukończeniu przez osobę z niepełnosprawnościami 16 roku życia orzeka się w jej przypadku o poziomie niepełnosprawności w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym.

Do właściwości Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych należy też rehabilitacja zawodowa, której celem jest ułatwienie osobom posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia oraz awansu zawodowego poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy, a także rehabilitacja społeczna, umożliwiająca lub ułatwiająca osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu społecznym. Nie przewiduje się wyodrębnienia rozwiązań dotyczących wyłącznie potrzeb osób z niepełnosprawnościami niewidocznymi lub wprowadzania rozwiązań dedykowanych tej konkretnej grupie w ramach ustawowych kompetencji tego organu.

Trzeba podkreślić, że osoby z niepełnosprawnościami niewidocznymi, które posiadają orzeczenie o stopniu niepełnosprawności i spełniają warunki uczestnictwa określone w zasadach programowych, będą na równi z innymi osobami uprawnionymi beneficjentami finansowych ze środków Funduszu Solidarnościowego programów resortowych Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Celem ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 296, z późn. zm.) było utworzenie funduszu celowego ukierunkowanego na wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne lub finansowe osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z art. 6 ustawy o Funduszu Solidarnościowym środki funduszu przeznaczone są na realizację programów rządowych i resortowych, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 5, w tym

obejmujących realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Na tej podstawie w 2019 r. powstał program „Asystent osobisty osoby niepełnoprawnej” (realizowany pod inną nazwą również w kolejnych latach). Jego podstawą prawną jest art. 7 ust. 5 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, zaś źródłem finansowania środki ujęte w projekcie planu finansowego funduszu, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Prowadzone są ponadto prace w ramach powołanej 4 grudnia 2025 r. nadzwyczajnej podkomisji sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny do spraw rozpatrzenia ustawy o asystencji osobistej¹. Projekt ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów 28 października 2025 r. i skierowany do Sejmu. Pierwsze czytanie projektu na posiedzeniu Sejmu odbyło się 21 listopada 2025 r.

Zasadniczym celem projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami jest systemowe uregulowanie dostępu do asystencji osobistej. Usługa ta zwiększa możliwości niezależnego życia tych osób z niepełnosprawnościami, które wymagają intensywnego wsparcia. Polegająca na indywidualnym wsparciu w wykonywaniu codziennych czynności asystencja osobista pozwala na ich aktywne włączenie i umożliwienie im pełnego udziału w życiu społecznym oraz zawodowym.

Funkcjonujące dotychczas rozwiązania nie zapewniały warunków powszechnej i trwałej realizacji takiej usługi ze względu na swój regionalny i projektowy charakter. Wprowadzenie nowych przepisów spełnia postanowienia art. 19 ratyfikowanej przez Polskę w 2012 roku Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych, stanowiącego o prawie przedstawicieli i przedstawicieli tej grupy do niezależnego życia i pełnego włączenia w społeczność lokalną.

Projektowana ustawa realizuje postulaty zgłaszane od wielu lat przez osoby z niepełnosprawnościami i stronę społeczną. Przy tworzeniu regulacji w niej zawartych wzięto pod uwagę wnioski i rozwiązania wypracowane w licznych projektach i pilotażach.

W odniesieniu do kryteriów ustalania poziomu niepełnosprawności dla osób, którym będzie przysługiwać asystencja osobista, zakłada się wprowadzenie rozwiązań umożliwiających precyzyjne, adekwatnie do potrzeb beneficjentów kierowanie usług. Przewidziano wykorzystanie systemu oceny poziomu potrzeby wsparcia, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, uzupełnionego o niezbędne dla zapewnienia zindywidualizowanej usługi asystencji osobistej, dodatkowe elementy ustalania liczby godzin asystencji potrzebnej danej osobie z niepełnosprawnością.

Rozwiązaniem gwarantującym powszechność usługi będzie zobligowanie samorządu powiatowego do zapewnienia jej realizacji, gdy zgłosi się do niego osoba z niepełnosprawnością. Powiat będzie mógł realizować usługę we własnym zakresie lub zlecić jej wykonanie wybranemu podmiotowi, znajdującemu się w katalogu określonym w ustawie, za którego działania będzie ponosił odpowiedzialność. Przewiduje się też dopuszczenie realizacji usługi przez podmioty pozarządowe (organizacje pozarządowe i spółdzielnie socjalne) działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami na danym

---

¹ Przedstawionego przez Prezydenta RP projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (druk nr 316), rządowego projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (druk nr 1929), poselskiego projektu ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami (druk nr 1933) (PSR02N).

obszarze oraz możliwości samzarządzania asystencją osobistą przez korzystającą z niej osobę. Realizacja asystencji osobistej będzie podlegała systemowi monitorowania oraz nadzoru i kontroli (z wykorzystaniem kontroli losowych, kontroli doraźnych według wystandaryzowanych protokołów kontrolnych, z wykorzystaniem algorytmów wspomagających realizację monitoringu, kontroli oraz rozliczeń w zakresie asystencji osobistej). Środki nienależnie wykorzystane będą musiały zostać zwrócone. Przewiduje się też wprowadzenie mechanizmu sankcyjnego, w ramach którego możliwe będzie m.in. wykluczenie z bazy certyfikowanych realizatorów czy nałożenie kar finansowych.

Należy jednocześnie podkreślić, że sejmowe prace nad projektem ustawy trwają, w związku z czym dotychczasowe koncepcje i rozwiązania mogą ulec zmianie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Maja Nowak

Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/